



Pohjois-Savon Kylät

POHJOIS-SAVON KYLÄT RY TOIMINTASUUNNITELMA 2023

Pohjois-Savon Kylät ry

Pohjois-Savon Kylät ry on maakunnallinen kyläyhdistys, joka on perustettu v. 1993 toimimaan pohjoissavolaisten kylien yhteenliittymänä, kylätoiminnan edistäjänä ja edunvalvojana. Harjoitamme tiedotustoimintaa, teemme kannanottoja ja annamme lausuntoja kylätoimintaan liittyvistä asioista sekä järjestämme tapahtumia, koulutuksia ja toteutamme hankkeita sekä edistämme kyläturvallisuutta. Toimimme koko Pohjois-Savon maakunnan alueella. Pohjois-Savossa on 272 kylää, joista 172 kyläyhdistystä ja 100 kylätoimikuntaa. Pohjois-Savossa on 19 kuntaa, jonka alueella Pohjois-Savon Kylät ry toimii.

Toimintavuosi 2023

Vuonna 2023 Pohjois-Savon kylissä jatketaan kylätoimintaa valtionavustuksella sekä kylätoimintaan liittyvien hankkeiden pyörittämistä. Kylätoiminnan osalta jatkamme neuvontaa, viestintää ja kylien tukemista. Maallemuutto nostetaan vuoden 2023 teemaksi Pohjois-Savossa. Kylätoimintaa tukevia uusia hankkeita haetaan kyliltä esiin nousevien tarpeiden pohjalta. Huomioidaan uudet alkavat ohjelmakaudet ja niiden tuomat mahdollisuudet.

Pohjois-Savon Kylät ry:n rooli maakunnallisena kyläyhdistyksenä on toimia kylä- ja asukastoiminnan kehittäjänä sekä tiedottaa ja viestiä kylille ajankohtaisista asioista. Pohjois-Savon Kylät valitsee vuosittain Pohjois-Savon Liiton kanssa Pohjois-Savon Vuoden Kylän. Pohjois-Savon Kylät ry:n toiminnassa huomioidaan Suomen Kylät ry:n valtakunnallinen Paikallisuudella paremmaksi, Paikallisen kehittämisen ohjelma vuosille 2021 – 2024.

Toiminta vuonna 2023

- Tiedottaa ja viestii kylätoiminnasta
- Ylläpitää kylärekisteriä, kylätalorekisteriä sekä listaa kyläturvallisuusyhteys henkilöistä ja kyläturvaryhmistä
- Pohjois-Savon Vuoden Kylän 2023 valinta
- Avoimet Kylät -päivä kesäkuussa 2023
- Kyläturvallisuus
- Uusien ohjelmakausien rahoitusmahdollisuudet

Vuonna 2023 jatkuvat hankkeet

- Arjen turva -hanke
- Kylien yhteiset tilat -hanke

Vuodelle 2023 haetut hankkeet

- Oma kylätaide hanke harvaanasutulle maaseudulle Pohjois-Savossa

Uudet hankeaihiot seuraaville vuosille

- Osallisuus ja kansalaistoimijalähtöisen hankkeen hakeminen
- Maallemuuton tukeminen
- Liikkuvat palvelut esiselvitys hanke / hanke

Pohjois-Savon Vuoden kylän 2023 valinta

Pohjois-Savon maakunnassa on valittu Vuoden kylä vuodesta 1987 alkaen. Yhdistyksemme perustamisen jälkeen Pohjois-Savon Liitto ja Pohjois-Savon Kylät ry ovat päättäneet Pohjois-Savon Vuoden Kylän valinnasta yhdessä. Pohjois-Savon Kylät ry esittää Pohjois-Savon Liitolle valintansa perusteluineen ja Pohjois-Savon Liitto palkitsee kyseisen kylän/kaupunginosan maakuntavaltuuston kokouksessa kesäkuussa maakuntalintu kuikka -viirillä.

Vuonna 2023 haetaan Pohjois-Savon Vuoden Kylää kylien omien hakemusten perusteella. Kylien hakemukset käsitellään Pohjois-Savon Savon Kylät ry:n hallituksessa keväällä 2023. Pohjois-Savon Kylät ry:n hallitus esittää Pohjois-Savon Liitolle palkittavaksi Pohjois-Savon Vuoden Kylän 2023. Pohjois-Savon Vuoden Kylä 2023 lähetetään valtakunnallinen Vuoden Kylä –kilpailuun vuonna 2023. Materiaalin ja hakemuksen valtakunnalliseen Vuoden Kylä –kilpailuun tekee valittu kylä yhdessä kyläasiamiehen kanssa. Lisäksi voidaan myöntää kunniamaininta, jollekin kylälle / kylille erityisperustein. Pohjois-Savon Vuoden 2023 kylälle myönnetään rahapalkinto.

Avoimet Kylät -päivä 10.6.2023

Kannustetaan ja aktivoidaan kyliä osallistumaan valtakunnalliseen Avoimet Kylät -päivään. Järjestetään tiedotusta kylille, tehdään mediatiedotteita ja kootaan yhteinen kartta mukana olevista kylistä Pohjois-Savossa.

Maallemuuton edistäminen

Järjestetään maallemuuttoa tukeva seminaari / webinaari sekä selvitetään millaista tukea maallemuuton edistämiseen kylät tarvitsevat. Selvitetään tarve maallemuutto teemaisen hankkeen toteuttamiseksi.

Kylätoimijoiden kouluttaminen

Järjestetään koulutusta kylä- ja asukastoimijoille koulutusta ja neuvontaa kylien tarpeiden pohjalta.

Jäsenyhdistysten muistaminen

Jäsenyhdistysten juhliessa merkkipäiviään, pyritään kutsusta osallistumaan tilaisuuksiin ja luovuttamaan niissä Pohjois-Savon Kylät ry:n viiri juhlivalle yhdistykselle.

Tiedottaminen

Viestintä- ja tiedotustyö on keskeinen osa Pohjois-Savon Kylät ry:n toimintaa. Kokoamme ja välitämme ajankohtaista tietoa kyläasioista kyläyhdistyksille. Ylläpidämme ja julkaisemme ajankohtaista tietoa kotisivuilla www.pohjois-savonkylat.fi. Lisäksi käytössä on somekanavista Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn ja Youtube kanava. Sähköisiä kyläkirjeitä toimitetaan vuoden aikana tarpeen mukaan. Sähköinen kyläkirje toimitetaan edellisten vuosien tapaan kaikille kylille, joiden yhteys henkilöiden sähköpostiosoitteet on ilmoitettu kylärekisteriin, kaikille sähköisen kyläkirjeen tilanneille sekä sidosryhmille ja yhteiskumppaneille. Sähköisen kyläkirjeen voi lisäksi tilata yhdistyksen kotisivujen kautta, kuka vain kylätoiminnasta kiinnostunut. Paperiset jäsentiedotteet toimitetaan kevät- ja syyskokous kutsujen mukana kaksi kertaa vuoden aikana. Mediatiedotteita lähetetään tarpeen mukaan ja kutsutaan mediaa paikalla kylä- ja hanketapahtumiin. Hyödynnetään yhteistyöverkostoa tiedottamisen tukea.

Kylärekisteri ja kylätalokisteri

Pohjois-Savon Kylät ry ylläpitää maakunnallista kylärekisteriä, josta löytyvät kylien ja asukas yhdistysten yhteys henkilöt. Kyliä ja asukas yhteisöjä Pohjois-Savossa on vuonna 2022 yhteensä 272. Kylätalokisteriin kootaan yhteen maakunnan alueelta kylätaloja, nuorisoseurantaloja tai muita kylän yhteiskäytössä olevia tiloja. Kylätalojen tiedot julkaistaan Pohjois-Savon Kylät ry:n kotisivuilla. Hankkeiden myötä kehitämme

kylätalokisteriä siihen suuntaan, että se palvelisi tiedotuksellisesti laajaa joukkoa sekä Pohjois-Savon Pelastuslaitoksen tarpeita arjen häiriötilanteissa.

Resurssit

Kyläasiamies palkattuna kylätoimintaan valtionavulla 0,4 htv / vuosi 2023. Mikäli yhdistys saa uusia myönteisiä hankepäätöksiä ne tuovat lisäresurssia Pohjois-Savon Kylät ry:lle vuonna 2023.

Yhdistyksen kokoukset ja hallitus

Pohjois-Savon Kylät ry:n vuosikokoukset pidetään keväällä ennen huhtikuun loppua ja syksyllä ennen marraskuun loppua. Syyskokous valitsee hallituksen voimassa olevien sääntöjen mukaisesti. Hallitus kokoontuu tarvittaessa noin 9-10 kertaa vuoden aikana. Hallituksen kokouksiin voi osallistua paikan päällä tai etänä. Kokousten välillä hallitus pitää yhteyttä sähköpostitse sekä järjestää tarvittaessa sähköpostikokouksia päätöksentekoa varten. Hallitus valitsee varapuheenjohtajan, sihteerin ja rahastonhoitajan. Puheenjohtaja valmistelee kokoukset yhdessä kyläasiamiehen (sihteerin) kanssa.

Hallitus nimeää Pohjois-Savon Kylät ry:n edustajan Suomen Kylät ry:n vuosikokouksiin.

Hallituksen jäsenet tiedottavat ja viestivät omalla alueella kylätoiminnasta ja ajankohtaisista kylätoimintaa koskevista asioista. Hallituksen jäsenet vievät viestiä omiin taustaorganisaatioihinsa. Leader-ryhmän edustaja tiedottaa muille Pohjois-Savon Leader-ryhmille ja Leader-työntekijöille.

Yhteistyö

Yhteistyötä jatketaan Pohjois-Savon Leader -ryhmien (Kehittämisyhdistys Mansikka ry, Ylä-Savon Veturi ry ja Kehittämisyhdistys Kalakukko ry) kanssa. Yhteistyötä tehdään Pohjois-Savon Liiton ja alueen kuntien kanssa sekä Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistyksen ja Pohjois-Savon Järjestöneuvoston kanssa. Järjestöneuvostossa on kylätoiminnan edustus. Kylä- ja asukas yhteisöjä palvelevien hankkeiden kanssa tehdään yhteistyötä ja ollaan mukana kylätoimintaan palvelevien hankkeiden ohjausryhmissä. Muita yhteistyökumppaneita ovat Sydän Savon maaseutupalvelut, Pohjois-Savon Pelastuslaitos sekä Pohjois-Savon Liikunta. Tehdään kannanottoja ja lausuntoja kylätoimintaan liittyviin ajankohtaisiin asioihin liittyen, joiden tarve nousee esiin kylätoimintakentältä. Yhteistyössä onnistuttu tiedotusvälineiden ja median suuntaan ja yhteistyötä tullaan jatkamaan vuonna 2023.

Kunta yhteistyötä

Vuoden aikana aloitetaan kuntakierros, jossa esitellään kunnille Pohjois-Savon Kylät ry toimintaa sekä kylätoiminnan tuomia hyötyjä kunnille. Mitä kaikkea Pohjois-Savon Kylät ry mahdollistaa hankkeiden kautta sekä tukee kylätoimijoita. Kunnat voivat liittyä vuoden 2023 alusta alkaen Pohjois-Savon Kylät ry:n jäseniksi.

Talous ja varainhankinta

Pohjois-Savon Kylät ry:n toiminta pohjautuu valtakunnalliseen kylätoiminnan valtionavustukseen, joka kanavoidaan Suomen Kylät ry:n kautta maakunnallisiin kyläyhdistyksiin. Oma varainhankintaa ovat jäsenmaksutuotot, ilmoitustuotot sekä koulutustuotot. Lisäksi toimintaan haetaan erilaisia avustuksia ja hankerahoituksia. Talousarvion toteutumista seurataan hallituksen kokouksissa (osavuosisraportit).

Jäsenet

Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä kyläyhdistys, asukas yhdistys tai muu vastaava yhdistys tai henkilö, joka on kiinnostunut yhdistyksen toiminnasta ja hyväksyy sen tarkoituksen. Kannattajajäseneksi voidaan hyväksyä yksityinen henkilö tai oikeuskelpoinen yhteisö tai yritys, joka haluaa tukea yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa. Vuodesta 2023 alkaen kunnat voivat liittyen Pohjois-Savon Kylät ry:n jäseneksi.

Toteutettavat hankkeet 2023

Arjen turva -hanke

Arjen turva -hankkeen toteuttamista jatketaan 30.6.2023 saakka. Hanke saa rahoituksen Pohjois-Savon ELY-keskuksesta Maaseuturahaston siirtymäkauden varoista. Hankkeessa työskentelee kokoaikaisesti kyläturvakoordinaattori ja osa-aikaisesti hallintoa ja maksatuksia hoitaa kyläasiamies. Arjen turva -hankkeen tavoitteena on maaseutualuiden ja kyläturvallisuuden kehittäminen sekä kyläturvaryhmien kokoaminen sekä kartoittaa kylien yhteisten tilojen käyttö turvallisuuden näkökulmasta. Hanke edistää kyläturvallisuutta lisäämällä asukkaiden omatoimista varautumista ja yhteistyötä kyläturvallisuuden ja asukkaiden turvallisen arjen lisäämiseksi. Hankkeen kohderyhmänä ovat maaseudun vakituiset- ja kesäasukkaat sekä kylä- ja asukastoimijat ja muut yhdistystoimijat Pohjois-Savon maaseutualueilla. Yhteistyötä tehdään laajasti niin viranomaisten, kuntien kuin muiden maaseudun yhdistys- ja järjestötoimijoiden sekä eri turvallisuustoimijoiden kanssa. Hankkeen myötä maaseudun asukkaiden turvallisuuden tunne ja omat valmiudet turvallisuuden ylläpitämiseen ja varautumiseen lisääntyvät. Kylät saavat omille alueilleen kyläturvaryhmiä, jotka toimivat yhdessä Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kanssa. Syntyy tiiviimpi verkosto kyläturvallisuuden edistämiseen niin viranomaisten, kuntien kuin muiden järjestöjen kanssa.

Kylien yhteiset tilat -hanke

Kylien yhteiset tilat -hankkeessa kartoitetaan kehittämissyhdystys Mansikan ja Kalakukon toiminta-alueilta yhteiskäytössä olevat yhteiset tilat. Kylien yhteiset tilat hankkeessa:

- Kartoitetaan kylien yhteiset tilat määritellyiltä alueilta
- Luodaan yhteinen tietokanta, joka palvelee myös muita toimijoita
- Järjestetään tilojen omistajille koulutusta, tukea ja neuvontaa tarvittavista kohteista (markkinointi, rahoitus, tapahtumat, vuokrauskäytännöt)
- Luodaan esite ja sähköinen kartta yhteisöllisistä kylätiloista
- Kartoitetaan kylätilojen kunto ja etsitään uusia toimintamuotoja tiloille
- Luodaan toimivia tapoja kylätilojen markkinointiin ja esilletuomiseen

Kylien yhteiset tilat -hankkeessa kartoitetaan Kalakukon ja Mansikan toiminta-alueelta yhteiskäytössä olevat maaseudun yhteiset tilat. Luodaan yhteinen tietokanta yhteisöllisistä tiloista, jota muutkin toimivat voivat hyödyntää. Hankkeessa kartoitetut tilat nostetaan esille yhteisellä tiedottamisella niin yhteiset tilat esitteen kuin sähköisen kartan kautta. Tätä kautta saadaan maaseudun tilat tehokkaaseen käyttöön. Yhteisiä tiloja ylläpitäville toimijoille järjestetään koulutusta, tukea, ja neuvontaa mm. markkinoinnin tehostamisessa, rahoituskanavien löytämisessä kylätalon kunnostamiseen / investointeihin, ohjeistusta yleisötapahtumia varten sekä vuokrauskäytäntöihin liittyen.

Hankkeen kohderyhmänä ovat yhdistykset, joilla on kylän yhteinen tila maaseutualueilla (Kalakukko ja Mansikka), kyläläiset sekä muut tiloja vuokraavat henkilöt / tahot, Leader-ryhmät investointien ja kartoitustiedon osalta sekä suuri yleisö.

Hankkeen rahoittavat Maaseuturahastosta Kehittämissyhdystys Kalakukko ja Mansikka. Hankeaikaa 30.6.2023 saakka.

Haetut hankkeet 2023

Oma kylätaide -tapahtumat harvaanasutulla maaseudulla

Hankkeessa pidetään harvaanasutun maaseudun kylillä ja siellä sijaitsevilla kylätaloilla Pohjois-Savossa oma kylätaidetapahtumia, joissa kyläläiset tuovat kylätalolle tai vastaavalle yhteiselle tilalle esille omasta kodistaan tärkeäksi kokemiaan taide-esineitä. Taide-esineitä voivat olla: patsaat, itse tehtyä taide, lahjaksi saatu taulun tai esine, jokin vanha esine. Kyläläiset siis kokoavat omista kodeistaan löytyvistä esineistä / teoksista kylätaidenäyttelyyn. Jokainen näyttely tulee siis olemaan oman kylänsä näköinen. Oma kylätaide-tapahtuman yhteyteen voidaan lisäksi järjestää taidetyöpaja, missä kaiken ikäiset kyläläiset pääsevät

kokeilemaan, vaikka yhteisötaideteoksen maalaamista, luontoaiheisen taidekollaasiin tekoa, ympäristötaideteoksen tai vaikka keramiikkatöiden tekoa. Mikäli kylä ei innostu taidetyöpajasta, toisena vaihtoehtona on hankkia muusikko tai esiintyvä taiteilija paikalle luomaan ohjelmaa kyläläisille. Musiikkiesityksessä voidaan osallistaa kyläläisiä, he voivat toivoa kappaleita, joilla on heille merkitystä tai jonka he toivovat kuulevansa. Tai vaihtoehtona voi olla esiintyvän taiteilijan osallistava esitys, jossa voi olla lauluja, runoja, hauskuutta yms. Lisäksi kylän toimija voi pitää itse tapahtumassa kahviota tai järjestää ruokailun, niin halutessaan.

Avustusta on haettu Taiteen edistämiskeskukselta Erityisavustukset harvaan asuttujen alueiden kulttuuritoimintaan avustuksesta vuodelle 2023.